

FREDERIKSSUND MØNTKLUB

MØNTEN

KLUBBLAD FOR FREDERIKSSUND MØNTKLUB

NR. 3 • 2026

FREDERIKSSUND MØNTKLUB

*50 års passion for numismatik
1000 års Danmarks historie
i hænderne*

22. OKTOBER 2026

KONGE EGEN

SAMLING

| VIDEN

| FÆLLESSKAB

| HISTORIE

Forsiden og lidt historie

Medaljen af Frederik II er skåret 1729-30 af Frederik IV's møntmester Christian Wineke og indgår i hans suite over Den oldenborgske Kongerække fra Christian I til Frederik IV (Galster 256-265).

Oprindelsen til byen Frederikssund opstod da Frederik II 14. Maj 1578 gav borgerne i købstaden Slangerup frihed til at bruge bakken ved Ude Sundby som losse- og ladeplads for deres varer. Stedet, som også blev kaldt Sundby Færge, blev benyttet under Frederik II, idet en stor del af de materialer, der blev brugt ved opførelsen af Frederiksborg Slot, blev ført denne vej.

Under Christian IV i 1630 oprettede Slangerups borgmester Falch Olsen en færgeforbindelse over Roskilde Fjord. Falch Olsen boede i et hus ved navn Falkenborg. Dette blev også navnet på den landsby, der opstod omkring færgelejet.

Eben Ezer kronen er en af de mest ikoniske danske mønter, som blev præget efter afvisningen af Carl X Gustavs angreb på København en iskold vinterdag 11. februar 1659. Eben Ezer betyder 'Hjælpens sten' på hebraisk og er den mindsten, som profeten Samuel rejste efter sejren over filistrene (1. Samuels bog, 7, 12). Reversen viser svenskekongens hånd, der rækker ud efter den danske krone, men bliver hugget over af Guds sværd (ikke afbildet) (Hede 100A).

Falkenborg ændredes til Frederikssund. Byen bliver opkaldt efter Frederik III, som omkring 1650 giver købmændene fra Slangerup tilladelse til at bruge det kongelige anløbssted til handel på købstadslignende vilkår. I 1665 får købmændene autorisation til skatteopkrævning på havnen, og netop dette årstal har i mange år været anset som købstadsdateringen.

Falken har en lang historie som symbol for Frederikssund. Blandt andet blev Falken anvendt i Frederikssunds Byvåben fra 1870 til 1987, hvor den blev erstattet af en stilistisk forenklet version og fuldstændigt forsvandt ved kommunesammenlægningen i 2007. Falken omgivet af rosenløv er desuden benyttet som motiv ved udgivelsen af Frederikssund Møntklubs tredje foreningsmedalje i 1978.

Billedet af Kongeegen er AI genereret, men sådan kunne Kongeegen måske have set ud på Frederik IIs og Frederik IIIs tid.

Kongeegen er Danmarks ældste træ og har stået i Jægerspris Nordskov siden Ruder Konge var knægt (ældre jernalder). Kongeegen ville kunne fortælle om de første danske vikingemønter, om middelaldermønterne, hvor sølvet i mønterne langsomt forsvandt til fordel for elendige og dårligt prægede kobbermønter, om opblomstringen i renæssancen med deraf følgende pragtfulde portræt specier, om statsbankerotten i 1813, til indførelsen af den nordiske møntkonvention i 1873.

Det er ufatteligt, hvad Kongeegen har stået vidne til. Hvor længe det sidste af de tre Store Ege magter at sætte blade må fremtiden vise, uomtvisteligt er det, at træer forgår og mønter består.

Forsidens layout og grafiske idé er udviklet i samarbejde mellem Frederikssund Møntklub og ChatGPT (OpenAI). De viste møntfotografier stammer fra klubbens egne arkiver og samlinger.

Den ledsagende tekst er fortrinsvis hentet og bearbejdet fra:

Galster, Georg. Danske og Norske Medailler og Jetons ca. 1533-ca. 1788, København 1936.

Hede, Holger. Danmarks og Norges Mønter 1541-1814-1963, København 1964.

Christiansen, Eigil; Olesen, Rikke Steenholt; Andersen, Ronny: *Frederikssund i Trap Danmark* fra <https://trap.lex.dk/Frederikssund>.

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Coat_of_arms_of_Frederikssund.svg

Formanden ønsker Frederikssund Møntklub "Mønten" hjerteligt tillykke med det forestående 50-års jubilæum

Endelig kan vi starte vores møder i møntklubben igen efter en varm og solrig sommer. Vi går ind i sensommeren, som jeg personligt synes er en af de skønneste årstider i Danmark.

Vores 50-års jubilæum vil blive fejret ved en fest torsdag den 22. oktober kl. 17.30 - 21.30 på Bybjerggård i Sundbylille. Alle bedes møde op medbringende godt humør og iklædt pænt tøj, så skal vi nok sørge for en dejlig aften. Hustruer og faste kærester er velkomne. Middagen består af en tre retters menu incl. drikkevarer. Maden betales af klubben, men da vi desværre ikke kan leve op til Sangforeningen Morgenrødens Pinsetur, to pilsnere pr. mand pr. kvarter, kan der blive tale om delt egenbetaling af våde varer, afhængig af hvor tørstig man er og kassererens humør, ikke mindst! Tilmelding til undertegnede senest på mødet mandag den 21. september, gerne før, evt. på mail.

Amagerlands Numismatiske Forening afholder lørdag den 31. oktober en stor messe med storauktion over Kurt Knudsens Møntsamling med 540 numre, bl.a. omfattende nogle særdeles sjældent udbudte Christian IV speciemønter, Man skal dog være medlem af ANF for at kunne byde. Et medlemskab koster kun 100 kr. årlig, det er da overkommeligt, hvis der er en mønt, man absolut må eje. Samkørsel kan arrangeres.

Læs også inde i bladet en banebrydende artikel om Utzon-Franks Genforeningsmedalje i sølv for Den Sønderjydske Fond (1924-1937): En Dokumenteret Modtagerfortegnelse og Proveniensanalyse, et bidrag, der vil vække interesse langt ud over Frederikssund Møntklubs medlemskreds, samt en sjov artikel når man med års mellemrum kommer til at købe to forskellige udgaver af Amalienborg medaljen.

På bestyrelsens vegne ønsker jeg alle en god og inspirerende møntsæson.

Helge

P.S. Husk generalforsamlingen mandag den 16. november, mere herom i næste blad.

Utzon-Franks Genforeningsmedalje i Sølv for Den Sønderjydske Fond (1924-1937): En Dokumenteret Modtagerfortegnelse og Proveniensanalyse

Peter B. Johansen

Frederikssund Møntklub

Utzon-Franks Genforeningsmedaljer udgør en central del af den numismatiske kulturarv knyttet til Genforeningen i 1920. Mens medaljerne i bronze og forgyldt bronze er velbeskrevet og forekommer jævnlige, har kendskabet til de af Den Sønderjydske Fond uddelte sølvmedaljer hidtil været præget af mangelfuld dokumentation.

Olav Bonefeld nævner tre modtagere ved navn: H.P. Hanssen, der var medlem af rigsdagen, minister og fungerende formand for Historisk Samfund for Sønderjylland, E. Ehlers, der var medstifter af Den Sønderjydske Fond, dets første generalsekretær og derefter formand til Fonden ophørte ultimo 1937 og J.H. Miang, der var medlem af Den Sønderjydske Fonds bestyrelse (1). I forlængelse heraf tilføjer Martin W. Jensen yderligere to modtagere ved navn; A.C. Louw, der var sekretær for Den Sønderjydske Fond, og Kirsten Simonsen, samt oplyser, at der skulle eksistere minimum to unavngivne sølvmedaljer (2). Siegs Sønderjyske kataloger giver en kort oversigt over Genforeningsmedaljerne, om end ikke alle udgaver er medtaget (3).

Foranlediget af de sparsomme oplysninger iværksættes en gennemgang af diverse auktionskataloger (4), Dansk Numismatisk Forenings (DNF) auktionslister i Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad (NNU) (5) og Numismatisk Rapport (6), hvilket prompte førte til opdagelsen af fire ikke tidligere registrerede sølvmedaljer:

Det første eksemplar har tilhørt etatsråd, ØK's stifter, H.N. Andersen. Medaljen er graveret med versaler i randen "1852 - 10/IX - 1932 H.N. ANDERSEN", vægt 83,4 g og kvaliteten 0 (7). Medaljen, der tildeltes på hans 80-års fødselsdag, blev solgt på auktion i 1992, men kan givetvis føl-

ges tilbage til en auktion allerede i 1947, hvor den med identisk navn i randen blev beskrevet som: Genforen. 1920, "H.N. ANDERSEN", sølv, vægt 83 g, kval. 0 (8). I begge tilfælde var medaljen uden oplysninger om æske.

Det andet eksemplar har tilhørt bankdirektør Povl Roepstorff, medlem af Fondens Bestyrelse og Direktion. Medaljen er graveret i randen med "POVL ROEPSTORFF", er i original æske fra kgl. hofjuveler P. Hertz, men ingen oplysninger om mærkning på oversiden, vægt 78,0 g, og uden kvalitets angivelse, ex. Arne Andreasen. Medaljen blev solgt på auktion i 2017 (9).

Det tredje eksemplar har tilhørt rektor, cand. theol. H.P. Hansen, formand for Grænseforeningen. Medaljen er graveret med versaler i randen "H.P. HANSEN 1867 - 26' MAJ - 1937", hans 70-års fødselsdag, er i original æske fra P. Hertz på oversiden mærket i guldtryk "1867 - 26. Maj - 1937", vægt 66,7 g. Medaljen blev udbudt på auktion i 2023 (10).

Det fjerde eksemplar dukkede uventet op under forberedelsen af nærværende fortegnelse og har tilhørt sygeplejerske Maren Sørensen. Medaljen er graveret med versaler i randen "MAREN SØRENSEN", er i original æske fra P. Hertz på oversiden mærket "7. - XII - 1937", vægt 80,6 g (Figur 1). Medaljen blev udbudt medio 2026 (11).

Figur 1 Sølvmedaljen tildelt Maren Sørensen. Etuiet mærket "7. - XII - 1937", som henviser til afslutningen af Den Sønderjyske Fond

Maren Sørensen var en af de mest markante kvindelige personligheder i det nationale arbejde i grænselandet. Hun var ikke involveret i Fondens daglige drift, men udførte det arbejde, fonden eksisterede for at støtte.

Sideløbende med gennemgangen af auktionslisterne påbegyndtes en undersøgelse af Den Sønderjydske Fonds arkivalier, der findes opbevaret i det tidligere Landsarkiv for Sønderjylland i Aabenraa (12). På grundlag af Den Sønderjydske Fonds forhandlingsprotokoller og registrene hertil, kunne det dokumenteres, at fondens forretningsudvalg på forslag af direktør Vagn Jacobsen allerede 21. januar 1920 overvejede at give Utzon-Franks medalje i sølv til fortjente sønderjyder, men endte med i stedet at give en medalje i guld til kong Christian X.

På et efterfølgende møde 21. juli 1920 blev det drøftet at give dronning Alexandrine og enkedronning Louise hver en medalje i sølv, men da statsminister Niels Neergaard frarådede dette, vedtog udvalget i stedet at give dem hver deres medalje i guld. Som omtalt hos Bonefeld opbevares enkedronning Louises guldeksemlar på Det Nationalhistoriske Museum, Frederiksborg Slot (1). Herfra oplyses guldeksemlaret at stamme fra en privat donation, købt via Zinck samlingen. Eksemlaret formodes købt af Zinck på DNFs Auktion december 1939, lot nr. 1037, vægt 101,36 g, kval. 0. Imidlertid er der ikke fundet spor efter guldmedaljerne til kong Christian X og dronning Alexandrine, hverken på Det Nationalhistoriske Museum, i Den Kgl. Samling, ved Den Kgl. Mønt- og Medaillesamling, hos Museum Sønderjylland eller i Kongehuset. Det kan derfor ikke udelukkes, at de vedtagne tildelinger er blevet opgivet, men herfor er det ikke lykkedes at fremskaffe behørig dokumentation.

Under dialogen med Det Nationalhistoriske Museum blev det yderligere oplyst, at de også besad et sølvksemlar fra en privat giver, indleveret i 1953.

Det femte eksemplar har tilhørt Johanne Manthey-Wagner, fru. Medaljen er graveret med versaler i randen "JOHANNE MANTHEY-WAGNER" og vejer 91 g, ingen oplysninger om æske.

Johanne Manthey-Wagner var fra sine unge år stærkt engageret i den sønderjyske sag. Hun nedsatte bl.a. en komite med det formål at indsamle

penge til nye kirkeklokker i Nordslesvig til erstatning for de gamle malmklokker, der under krigen var blevet omsmeltet til kanoner. For sit arbejde inden for den Sønderjydske Fond modtog hun i 1953 Dannebrogordenen.

Jf. forhandlingsprotokollerne vedtog fondens bestyrelse 9. september 1924 for første gang at give medaljer i sølv, da den efter andragende fra Foreningen Sønderjydske Soldatergrave bevilgede fire medaljer, som foreningen, som tak for støtte til etableringen af den danske kirkegård i Braine (tidligere Braisne), Frankrig, kunne overrække til: 1) H.A. Bernhoft, der i 1913 var blevet udnævnt til gesandt i Paris (13); 2) C.K. Engelsted, kammerherre, der fungerede som legationsråd ved den danske diplomatiske tjeneste; 3) Paul Verrier, der var professor ved Sorbonne og underviste bl.a. i moderne nordiske sprog, i afstemningstiden tilknyttet Den Internationale Kommission for Slesvig (CIS) som rådgiver, og i april 1919 af Christian X udnævnt til Kommandør af Dannebrog for hans utrættelige indsats for bl.a. etablering af en særlig krigsfangelejr for sønderjyder ved byen Aurillac i Sydfrankrig (13) og 4) byrådet i Rouen.

Det lykkedes dog ikke at bekræfte om disse fire medaljer de facto blev fremstillet og overrakt, men for nærværende antages, at de udgør de unavn-givne medaljer. Ved henvendelse til hofjuveler P. Hertz, der har stået for fremstillingen af alle Utzon-Franks Genforeningsmedaljer, var det ikke muligt at tilvejebringe yderligere detaljer vedrørende medaljeproduktionen, idet virksomheden oplyser, at de ikke længere råder over arkivmateriale fra perioden. Gennemgangen af auktionslisterne bragte imidlertid klarhed over to unavn-givne medaljers proveniens:

Sølvmedalje med vægt 85 g og i kvalitet 0-01 (14). Formodningen er, at Bonefeld i 1975 køber dette eksemplar, og at samme medalje efterfølgende optræder ved salget af Bonefelds Medaljesamling i 2007, hvor vægten igen angives til 85 g og kvaliteten 0 (15).

Sølvmedalje med vægt 85 g og i kvalitet 01-1+, rids, stammende fra salget af Historiske Medailler fra Greve Hans Ahlefeldt-Laurvigs samling i 1990 (16).

I det følgende omtales enkelte *apokryfe* sølvmedaljer, som ikke kan identificeres tilstrækkelig sikkert til at indgå i den dokumenterede fortælling, men som er kendt fra tidligere auktioner. Det drejer sig om tre aukti-

onsnumre: 1) Wellmanns samling, december 1939, side 34, lot 1143, vægt 75 g, kvalitet 0, 2) DNF, NNUM 1955 side 74 lot 82, vægt 82 g, kval. 0 og 3) item, side 197, lot 71, vægt 83 g, kvalitet 0.

Uddelingen af sølvmedaljerne med modtagernes navne kan inddeles i to grupper:

- A) Jubilæumsmedaljer (runde fødselsdage) og
- B) Hædersmedaljer (særlig indsats i grænselandet eller støtte til fondens arbejde.

På baggrund af et i arkivet håndskrevet aktstykke kan det dokumenteres, at fonden i perioden 1928-1937 gav i alt 15 medaljer i sølv i anledning af runde fødselsdage (kendte eksemplarer vist med fed skrift):

Modtagere af Genforeningsmedaljen i sølv	Fødselsdag
<i>Benny Dessau, Direktør, Tuborg</i>	<i>60 år, 15-1-1928</i>
<i>Chr. Gulmann, Redaktør, Berlingske Tidende</i>	<i>60 år, 2-3-1929</i>
<i>Herman Anker Bernhoft, Kammerherre</i>	<i>60 år, 1-10-1929</i>
<i>Gabriel Tryde, Læge, Medicinaldirektør</i>	<i>70 år, 20-9-1930</i>
<i>Viggo Bentzon, Professor, dr.jur.</i>	<i>70 år, 15-8-1931</i>
H. P. Hanssen, fhv. Minister	70 år, 20-2-1932
A. Ch. Louw, Kontorchef, Den Sønderjydske Fond	50 år, 26-6-1932
H. N. Andersen, Etatsråd, direktør for Ø.K.	80 år, 10-9-1932
Edvard Ehlers, Professor, dr. med.	70 år, 26-3-1933
<i>Philip Sørensen, Direktør</i>	<i>50 år, 23-9-1933</i>
<i>Niels Neergaard, dr. phil., fhv. statsminister</i>	<i>80 år, 27-6-1934</i>
<i>Ernst Carlsen, Direktør</i>	<i>60 år, 23-5-1935</i>
<i>J. S. Vanggaard, Folketingsmand</i>	<i>60 år, 25-12-1935</i>
<i>Peter Grau, Gårdejer</i>	<i>70 år, 25-2-1936</i>
H. P. Hansen, Rektor, Efterslægtsselskabets Skole	70 år, 26-5-1937

Yderligere kunne det ved korrespondancer dokumenteres, at der ved selve afslutningsfesten 7. december 1937 eller kort derefter, som påskønnelse for støtte til fondens arbejde uddeltes 10 henholdsvis 11 medaljer i sølv med modtagerens navn

indgraveret i randen og på etuiets overside mærket datoen 7. - XII - 1937 (kendte eksemplarer vist med fed skrift):

<i>Medaljen uddelt ved festen</i>	<i>Medaljen tilsendt efter festen</i>
<i>Holger Andersen, Landstingsmand</i>	<i>Johanne Manthey-Wagner, Fru</i>
<i>Holger Bernild, Redaktør</i>	<i>Holger Fink, Borgmester</i>
<i>Hans Jepsen Christensen, Landstingsmand</i>	<i>Maren Sørensen, Sygeplejerske</i>
<i>Jørgen Møller, Landstingsmand</i>	<i>Magdalene Moos, Fru</i>
<i>Povl Roepstorff, Bankdirektør</i>	<i>Hanne Jenssen, Vinterlærer</i>
<i>Carl Borch, Købmand</i>	<i>Cathrine Amorsen, Fru</i>
<i>Andreas Thulstrup, Lrs.</i>	<i>Ida Rode, Frk.</i>
<i>Christian Petersen, Hypotekmægler</i>	<i>Andreas Holst, Vinhandler</i>
<i>Kirsten Simonsen, Fru</i>	<i>Jens Peter Nielsen, Folketingsmand</i>
<i>Lauritz Larsen, Generalkonsul</i>	<i>Jacob Heinrich Miang, Lrs, dr. jur.</i>
	<i>Gunnar Gregersen, Direktør</i>

Det er vigtigt at holde sig for øje, at de modtagere, der tidligere er nævnt i litteraturen, som hovedregel ikke er dokumenteret med kildeangivelser, men for nogle medaljer er det i en fodnote nævnt, at de er blevet fremvist af de respektive ejere (1).

På baggrund af nærværende undersøgelse kan det konkluderes, at Den Sønderjydske Fond i perioden 1924-1937 i alt uddelte mindst 36 og antagelig 40 (inkl. de 4 i 1924) eksemplarer af Utzon-Franks medalje i sølv, som var specialfremstillet til formålet hos kgl. hofjuveler P. Hertz i København og formentlig alle var leveret med etui. Auktionsfundene har identificeret en række hidtil ukendte modtagere, som arkivmaterialet efterfølgende ikke alene har kunnet bekræfte, men derudover eksplicit har kunnet redegøre for den samlede modtagerkreds. Fortegnelsen over kendte Utzon-Frank Genforeningsmedaljer i sølv omfatter for nærværende blot 10 navngivne og 2 unavngivne medaljer.

Sølvmedaljerne er i dag eftertragtede samlerobjekter, men deres egentlige værdi ligger i den historie, de fortæller. De minder os om de mennesker, som Den Sønderjydske Fond ønskede at hædre, og om den nationale ind-

sats, der blev udvist ved Genforeningen i 1920. Det er en historie, som fortjener at blive bevaret – sammen med medaljerne.

Tak

En særlig tak til arkivar, cand. mag. Lars H. Bak, Rigsarkivet, Aabenraa, for hans omfattende undersøgelser af Den Sønderjydske Fonds arkivalier og for at have stillet sine fund og sammenstillinger til rådighed for artiklen. Desuden takkes alle der velvilligt har bidraget med oplysninger og hjælp ved arbejdet.

Referencer

1. Bonefeld, O. Afstemnings- og Genforeningstidens Medaljer og Tegn. NNUM, August 1970 Nr. 6, s. 108-117.
2. Jensen, M. W. Genforeningsmedaljer fra Den Sønderjydske Fond. ANFs 50 års Jubilæumsskrift 1972-2022, s.16-19.
3. Sønderjysk Album 1978 og Vurderingsliste til Siegs seddelkatalog over Slesvig samt Plebiscit-frimærker og Genforeningsmedaljer 1986.
4. Hornung 1-42, Bruun Rasmussen, mellem 758 og 920, Thomas Højland mellem 14 og 135, J. Wilckes samling 2. del, 1946, Haunstrups Samling 1949, Hedes Samling del 1-3, Ragoczy I, 1959.
5. NNUM, årgang 1936-2000.
6. Numismatisk Rapport, 2001- Maj 2026.
7. Hornung 35, Maj 1992, lot 691.
8. NNUM 9, november 1947, lot 42 side 170.
9. Bruun Rasmussen 871, 2017, lot 318.
10. Bruun Rasmussen 913, 2023, lot 305.
11. Bruun Rasmussen Netauktion 2627/5233, 5. juli 2026.
12. Bak, Lars H.: Arkivseriens særlige udtagne journalsager (1918-1960), pakke nr. 19/-164: Festlighederne ved Afslutningen (i indekset: 7/11, korrekt 7/12), og Læg 162: Sølvplaketten, og af forhandlingsprotokollen bind 8 for den 9. september 1924 (pakke nr. 19/-65), Rigsarkivet, Aabenraa.
13. Graenseforeningen.dk
14. Hornung 6, 1975, lot 929.
15. Thomas Højland 113 (Bonefeld), 2007, lot 607.
16. Hornung 33, 1990, lot 1011.

Amalienborg medaljen: Et enestående bekendtskab

Peter B. Johansen

Frederikssund Møntklub

Amalienborg medaljen uddeles i forbindelse med tildelingen af Amalienborg prisen, en pris der blev indstiftet i 1972 af Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond også kaldet Bryllupsfonden, som tidligere i 1967 var blevet indstiftet i anledning af den daværende tronfølger Kronprinsesse Margrethes bryllup med Prins Henrik. Fonden støtter kulturelle, videnskabelige og sociale formål i form af konkrete projekter. Formuen, som fonden uddeler midler fra, stammer fra salg af erindringsmønter og dronningens kunstneriske virksomhed. Der gives hvert år omkring 2,5-3 mio. kr. til forskellige formål.

Amalienborg medaljen blev skabt af professor Mogens Bøggild i 1983. Som tema for medaljens forside valgte Mogens Bøggild sagnet om Pegasus' fødsel, der fandt sted i det øjeblik helten Perseus halshuggede Medusa. Forsidens indskrift lyder:

KUNST – LÆRDOM – MENNESKELIGHED

Bagsiden viser Hendes Majestæt Dronning Margrethe og Prins Henrik på Amalienborgs balkon (Chr. IX's Palæ).

Medaljen er udført som negativ skæring, en teknik, der i dag er usædvanlig, men som blev anvendt hyppigt i den italienske renæssance. Skæringsteknikken frembringer umiddelbart den form, medaljen støbes i.

Et eksemplar af medaljen erhvervede jeg på Bruun Rasmussens internet auktion i marts 2026. Medaljen, der på kanten er dateret 10. juni 1993, er blevet tildelt dr. phil. Karsten Friis Johansen (klassisk filolog), og er i messing, 98 mm i diameter, vejende 297 g.

Ved opslag på Kongehusets hjemmeside konstaterede jeg forsidens indskrift angivet som KUNST - LÆRDOM - MENNESKE. For at gøre opmærksom på fejlen kontaktede jeg Ordenskapitlet, som lovede at ændre MENNESKE til MENNESKELIGHED, hvilket skete prompte. Jeg har selv samtidig ændret indskriften på Wikipedia, hvor den også var urigtigt angivet.

I november 2020 havde jeg på Bruun Rasmussens internet auktion købt en tilsvarende medalje i sølv:

Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond, støbt og ciseleret sølv medaille u. år, 98 mm, 328 g, 0,925 Ag, i original æske med kongeparrets guldtrykte monogram - sjælden. Eksemplaret er tildelt overinspektør ved Den Kongelige Kobberstiksamling Erik Fischer i 1983 og bærer dennes navn med majuskler i randen.

Ordenskapitlet blev kontaktet igen for at spørge, hvor mange eksemplarer af medaljen i sølv der er blevet uddelt, da jeg ikke tidligere var stødt på en tilsvarende. Tilbage meldingen var overraskende, da Bruun Rasmussen havde anført medaljen som sjælden:

Den medalje, der vises på hjemmesiden, er prototypen i bly, som har været udgangspunkt for medaljerne i messing. Umiddelbart kan vi ikke komme det nærmere, end at det eksemplar, De besidder, og som har tilhørt Erik Fischer, er af samme type i sølv. Så vidt vides har der ikke været uddelt andre eksemplarer i sølv.

Medaljen er altså blevet tildelt Erik Fischer, samme år som Mogens Bøggild skaber den i 1983. Tusind tak til Ordenskapitlet for oplysningen og

hvor skal jeg fremover værne om denne medalje, der så vidt vides er det eneste eksisterende eksemplar i sølv, altså et unika?

Referencer

Kongehusets hjemmeside/Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond
Billederne stammer fra Bruun Rasmussens internet auktioner 2609/5171 og 2045/5315

Kommende klubmøder i 2026/27

7. september	21. september	5. oktober
19. oktober	2. november	16. november
7. december	4. januar	18. januar

Mødested: Pedersholm Indgang A lokale S.75 kl. 18.30

Roskildevej 161, Frederikssund

Spørgsmål til klubmesterskabet 2026

16. FEBRUAR (Spørgsmål om Skillemønt under 2. verdenskrig)

Et avisudklip dateret 12. januar 1941 lyder således: *"Den kgl. Mønt har nu sat fuld Kraft paa Prægningen af de nye Aluminium-Skillemønter, og inden udgangen af denne Maaned vil de første være ude i Omsætningen. De nye Fem, To- og En-ører, der skal supplere Kobbermønterne, som der længe har været Mangel paa, er lette at kende fra disse. De har ingen Hul i Midten og har en saadan Størrelse, at de ikke kan anvendes i de gængse Automater. Foreløbig bliver det dog kun de nye Fem- og To-ører vi faar at se. En-Ører er der ikke nogen videre Mangel paa, saa det varer endnu nogen Tid inden Aluminium-En-Ørerne kommer ud i Omsætningen".*

A) Hvorfra stammede det aluminium, der anvendtes til fremstillingen af disse mønter?

- 1) Stammede det fra mælkekapsler, indsamlet af Landsforeningen til Arbejdsløshedens Bekæmpelse, og som efterfølgende blev omsmeltet?
- 2) Stammede det fra Kryolit, der var hentet hjem fra Kryolit-minen i Grønland? eller
- 3) Blev det fremstillet ved elektrolyse med baggrund i den danske fysiker og kemiker og farmaceut H. C. Ørsteds opdagelse af grundstoffet aluminium i 1825?

B) Hvor mange aluminiums 1-ører med årstallet 1941 findes der?

- 1) Ingen, de nåede aldrig at blive præget,
- 2) under 10 kendte eksemplarer eller
- 3) de blev sendt ud i omsætningen i millionvis.

C) Aluminiums mønterne blev hurtigt efterfulgt af tilsvarende mønter i zink. Hvilken zink mønt blev også præget med årstallet 1941?

- 1) var det 2-øren, 2) var det 1-øren eller 3) var det 5-øren

2. MARTS (udskudt til 16. marts).

16. MARTS (Spørgsmål om Olympisk medalje)

På Bruun Rasmussens Online auktion den 1. marts blev der udbudt en vindermedalje fra det første olympiske lege i moderne tid. Selvom det var en 1. præmie, var medaljen fremstillet i sølv. På forsiden er afbildet et laurbærkranset hoved af Zeus, der i hånden holder en kugle, på hvilken en bevinget gudinde står og holder en olivengren.

A) Hvilken gudinde er der tale om?

1) Olympia, 2) Athene eller 3) Nike

B) Danmark var blandt de 14 nationer, som deltog i legene. Her vandt danskeren Viggo Jensen og blev således den første danske olympiske mester nogensinde. Det vides dog ikke med sikkerhed, om det er netop hans medalje, der solgtes på auktionen. Men, i hvilken idrætsgren vandt Viggo Jensen?

1) Skydning, 2) Vægtløftning eller 3) Fægtning

C) Hvilket hammerslag opnåede medaljen?

1) 220.000, 2) 550.000 eller 3) 900.000

20. APRIL (Under hvilken konge blev mønten præget?)

A) I en af Danmarkshistoriens mest fredelige perioder blev der bl.a. slået en kurantdukat, hvor kongen bærer en hjelm, heraf navnet Hjelmdukat. Hvem var kongen?

1) Christian III, 2) Frederik V eller 3) Christian VII

B) Denne mønt viser kongen i hel figur med et scepter og et rigsåble. Den latinske randskrift lyder: SI VILLAND ALII ET ME VIGILARE DECET, der betyder 'Når andre våger bør også jeg våge'. Budskabet var, at mens soldaterne og vægterne holdt vagt, så "vågede" kongen over hele rigets sikkerhed og lov, heraf navnet Vægterspecie. Hvem var kongen?

1) Frederik II, 2) Christian IV eller 3) Christian V

C) På de fleste danske mønter er kongens portræt højrevendt, kun få mønter viser kongens portræt venstrevendt, nævnes kan bl.a. en 32 skilling prø-

vemønt fra Christian VII og Tronskiftemønten fra 1906. Der findes yderligere en mønt fra Lauenborg, som kendes under navnet zweidrittelt, hvor kongens portræt er venstrevendt. Hvem var kongen?

1) Frederik VI, 2) Christian VIII eller Frederik VII

4. MAJ (udskudt til 18. maj)

18. MAJ (Hvornår sagde vi farvel til?)

Vores penge bliver på grund af inflationen mindre og mindre værd. I min tid har vi af cirkulerende mønter haft 1 - 2 - 5 - 10 - 25 - 50 ører og 1 - 2 - 5 - 10 og 20 kroner.

A) 5-øren i forkobret jern blev kaldt en Anker, da den udkom første gang i 1973 under statsminister Anker Jørgensen, fordi den var lille, rød og ingenting værd. Jørgen Sømod har beskrevet mønten som den i nyere tid mest ildesete mønt. I hvilket år blev denne mønt præget for sidste gang?

1) 1978, 2) 1984 eller 3) 1988

B) 10-øren i kobbernikkel uden hul så dagens lys i 1948 og var designet på Den kgl. Mønt af Harald Salomon. Den var mere sejlivet end den røde 5 øre og nåede at blive præget i flere udgaver inden produktionen blev standset. 'Nu faldt tiøren' er blevet en ofte benyttet vending når en person efter lang tids tankevirksomhed, pludselig forstår en sags sammenhæng. Men hvornår var det, at tiøren faldt (sidste årstal)?

1) 1980, 2) 1988 eller 3) 1996

C) 25-øren i tinbronze blev præget første gang i 1990. Hvornår var det vi måtte vinke farvel til denne skillemon, som endda blev præget i en proof udgave med samme årstal?

1) 2004, 2) 2008 eller 3) 2012

Svarene kan ses på bagerste side.

Møntsalg - mandag den 7. september

Lot nr.	Land	Beskrivelse	År	Kvalitet	Limit	Pris
1001 MBM	Italien	500 Lira, 11g Ag 0.835	1959	1+	150	
1002	Frankrig Afars Issas	100 Franc, French Overseas Territory	1970	1+	5	
1003	Rusland Jugoslavien Østtyskland	Div. mønter, 5 stk.	var	0-01	15	
1004	Østrig	25 Schilling W.A. Mozart, 13g Ag 0.8	1956	1+	100	
1005	USA	Half Dollar, 12.5g Ag 0.9	1942	1-	150	
1006	Danmark	Medalje, Leve Ministeriet Estrup Bergsøe 996	u.å.	1+	10	
1007	-	Lykkemønt Alexandrine	u.å.	1-1+	20	
1008	-	Lykkemønt Sorø m/1 øre	1902	1+-01	25	
1009	-	ØL Mønt Den Elektriske Staalrørs Fabrik A/S	u.å.	0	100	
1010	Tyskland	To medaljer i bronze? Hansesstad Hamburg	1974 1975	01	30	
1011	Frankrig	Bryllupsmedalje 16.3g Ag 0.950	1845-79	1+-01	250	
1012	Danmark	Den kgl. Livgarde 250 år	1908	01	100	
1013	Malta	1 Lira,	1986	1++	15	
1014	Canada	18 stk. nyere Cents	var	pæne	40	
1015	Madagaskar	5 Francs rustfrit stål	1972	0	5	
1016	Antillerne	1/10 Gulden 1.4g Ag 0.640	1959	1+	15	
1017	Danmark	Fr. 3, 2 skilling S21.1 H138A	1665	2	30	
1018	-	Fr. 4, 1 skilling S4.1 H44A	1715	1-	70	
1019	-	Fr. 7, 4 skilling S10.1 H11A	1856	1	10	
1020	-	1 rigsbankskilling	1813	1 ir	20	

Lot nr.	Land	Beskrivelse	År	Kvalitet	Limit	Pris
1021 MBM	Danmark	Fr. 3, 2 skilling S14 H124	1949	1-	35	
1022		10 øre, sølv	1897	1	20	
1023		200 kroner 31.1g Ag 0.800	1990	0	400	
1024	Sverige	1 krona 7.5g Ag 0.800	1875	1	50	
1025		1/12 rigsdaler specie	1831	1 ks	400	
1026	Danmark	1 skilling S2.2 H37B	1764	1-	70	
1027	Norge	1 skilling S.2 H37B	1780	1-	125	
1028	Danmark	2 øre	1880	1	45	
1029		1 skilling S2.1 H15A	1812	1-	15	
1030		1 RBS S4.1 H11B	1842	1-	10	
1031		Polet Århus Sporveje		01	15	
1032	USA	1 Dime 2.5 g Ag 0.900	1912 D	1	25	
1033	Danmark	Jub. 2 kr. 15 g Ag 0.800	1903	0	250	
1034		Jub. 10 kr. 20.5 g Ag 0.800	1967	0	160	
1035	Norge	Seddel 1 krone	1942	grim	5	
1036	Danmark	Hækkerup sæt	1960-64	var	30	
1037	San Marino	Årssæt	1987	0	15	
1038	Danmark	10 øre	1903	1++	40	
1039		2 rigsbank skilling S19 H34	1836	1+	100	
1040		10 øre	1907	0	160	

Møntsalg - mandag den 21. september

Lot nr.	Land	Beskrivelse	År	Kvalitet	Limit	Pris
1041 ON	Danmark	2 skilling, Chr. V, S 7.1, H74A, sølv	1677	1-	50	
1042	-	4 rigsbankskillings Chr. VIII, S 8.2, H8B sølv	1842	1+	200	
1043	-	10 øre, sølv	1914	1+	40	
1044	-	10 øre, sølv	1917	1+-01	30	
1045	-	5 øre, bronze	1874	1++	150	
1046	-	2 krone	1959	01	200	
1047	-	10 kr. erindringsmønt, tronskiftet Fr. IX/ Dr. Margrethe	1972	0-01	100	
1048	Norge	5 øre 1973, 50 øre 1958 og 1 krone 1973/74/75, 5 stk.	var.	1 - 1+	5	
1049	-	10 øre, 3 stk. 1952, 1954 og	1955	1 - 1+	5	
1050	Sverige	5 öre 1947j, 1948j, 1950, 1954, 1965, 1968, 6 stk.	var.	1 til 1++	20	
1051	-	5 öre	1858	1	30	
1052	Tyskland	2 pfennig	1961	01	10	
1053	-	5 pfennig, 2 stk. 1971 og	1976	1+	5	
1054	-	10 pfennig	1893 F	1/1-	10	
1055	Østrig	5 groschen, 3 stk., 1951, 1957	1966	vk	8	
1056	Israel	1 shegel + 5 sheqalim, 2 stk.	1985 og 1982	1	8	
1057	Jugoslavien	5 dinara	1953	1+	5	
1058	-	10 para	1965	1+	5	
1059	Tjekkosllovakiet	10 haleru	1962	1+	5	
1060	-	50 haleru	1964	01	8	

Lot nr.	Land	Beskrivelse	År	Kvalitet	Limit	Pris
1061 HBM	Danmark	Token klubben og Poletten, Øresundsbroen i messing	2000	0	70	
1062	Holland	Utrecht 1 Duit, kobber	1791	1	7	
1063	Belgien	5 Mark, 3 stk. 1930, 31 og	1933	1+	75	
1064	Preussen	Smukt sølvsmykke	ca. 1870		50	
1065	Danmark	Medalje til minde om alarm- rings øvelse i 1913	1913		8	
1066	-	Invalide festen i København	1893		10	
1067	-	Medalje for skydning ved stiftelses festen på Mors	1892		5	
1068	-	Medalje for den Hollandske Udstilling Kbh. 1922	1922		5	
1069	Australien	The Australian one dollar five-coin set	1984-92	0	75	
1070	Makedonien	5, 2 denari, 1 denar, 50 deni	1993	0-01	30	
1071	Tyskland	Møntsæt (J for Hamburg)	1977	0	50	
1072	Rusland	Møntsæt (Leningrad)	1991	0	50	
1073	Israel	Møntsæt	1980	0	40	
1074	Kina	Stjernetegn Ged-Hane-Hare		0	40	
1075	Danmark	25 øre	1905	01	75	
1076	-	25 øre	1907	1+	50	
1077	-	½ Rigsdaler rensset, sølv 7.2g Ag 0.875	1855	1	90	
1078	Finland	5 Penniä, 2 stk. 1866 og	1872	1+	100	
1079	-	20 Marka	1939	1+	22	
1080	Frankrig	10 cents Nødpenge	1920	1+	20	

Møntsalg - mandag den 5. oktober

Lot nr.	Land	Beskrivelse	År	Kvalitet	Limit	Pris
1081 ON	Norge	5 øre okkupationsmønt jern	1944	1 – 1+	20	
1082	-	5 øre, 3 stk. 1955, 56 og	1966	1+	5	
1083	Island	1 krona, 2 stk. 1976 og	1977	0-01	8	
1084	Danmark	5 øre	1902	1(+)	140	
1085	-	1 øre	1916	1	6	
1086	-	1 øre	1918 j	1++	90	
1087	-	10 krone Dr. Margrethes bryllup med Prins Henrik	1967	0	100	
1088	-	3 skilling. Chr VIII, H9A sølv	1842	1+	150	
1089	-	1 skilling, Fr VII S9.2 H16B	1856	1+	40	
1090	Holland	1 cent, ”besættelsesmønt” <i>Udgivet 1943 af Det Kgl. Møntværk i Utrecht under tysk besættelse, mens dronning og regering var i eksil. Mønten har derfor ikke krone eller andre rigssymboler</i>		1++	20	
1091	-	1 cent	1955	1+ - 01	6	
1092	Sverige	Officielt forseglede møntsæt fra Myntverket, indeholder 6 mønter, <i>plastikomslag revnet.</i>	1978	(0)	50	
1093	Tyskland	2 pfennig	1963 J	1+	6	
1094	-	5 pfennig (Deutsche länder)	1949 F	1+	20	
1095	-	5 pfennig (Bundesrepublik)	1950 F	1	6	
1096	Grækenland	10 drachmer	1988	01	6	
1097	Israel	10 sheqalim	1982	01	10	
1098	Canada	10 cents 1,86 g finsølv	1966	1	20	
1099	-	25 cents 4,67 g finsølv	1950	1	50	
1100	Belgien	10 centimes	1902	1	10	

Lot nr.	Land	Beskrivelse	År	Kvalitet	Limit	Pris
1101 HBM	Portugal	20 Reis KM nr. 527 bronze	1883	1+	10	
1102	England	1 Farthing KM nr. 677 kobber	1825	1+	20	
1103	Frankrig	5 centimes	1906	1	5	
1104	Italien	Turist sedler 100-150 lire fra forskellige byer, 3 stk.	1976-78	var	HB	
1105	Italien	Do 3 stk. dog ikke de samme	1976-78	var	HB	
1106	Tyskland	100 mark Rigsbanknote	1903	1	HB	
1107	-	100 mark Rigsbanknote	1908	1	HB	
1108 MBM	Danmark	10 øre	1910	01	60	
1109	-	10 øre	1911	01	500	
1110	-	10 øre	1912	1+	30	
1111	-	25 øre Proof i pose	2008	M	100	
1112	Tyskland	10 mark seddel 6 stk. i nummerorden	1914	0	25	
1113	Slesvig	Møgeltønder 50 pf. 10 stk. i nummerorden Sieg 70A	1920	0	75	
1114	-	Broager 1 mark 6 stk. i nummerorden Sieg 22	1920	01	75	
1115	Tyskland	10 mark 15.6g Ag 0.625	1972	1+	140	
1116	Danmark Norge	March medaljer u/bånd 37 stk.	1980'erne	var	50	
1117	-	March og musikkorps medaljer u/bånd ca. 40 stk.	1980'erne	var	50	
1118 PBJ	Danmark	Fængselsvæsenet komplet med 5 øren i kval. 01	1949-1973	var	1600	
1119		10 kr. HCA Ag 31.1 g æske	2005	0	250	
1120		10 kr. HCA Ag 31.1 g æske	2005	0	250	

Møntsalg mandag den 19. oktober

Lot nr.	Land	Beskrivelse	År	Kvalitet	Limit	Pris
1121 HBM	Danmark	Gut für ein glass bier			HB	
1122	Finland	5 penniä	1873	1+	75	
1123	Italien	500 lire, sølv 0.835, 9,19 gr	1960 R	01	75	
1124	Spanien	100 pesetas World cup soccer Games	1980	0	25	
1125	USA	Medalje for Solvang i Californien 60 år anniversary	1971	0	40	
1126	Sverige	1/6 øre, KM 254	1669	2	30	
1127	-	10 øre med kort og lang tekst	1926	1+	45	
1128	-	2 øre	1950	0	40	
1129	-	5 øre	1897	1+	25	
1130	Norge	2 krone, Stort skjold	1905	0	900	
1131	-	2 krone, Lille skjold	1907	1+	400	
1132	Bremen	2 1/2 Swaren	1853	1+	5	
1133	Danzig	1 gulden, KM 154	1932	01	30	
1134	-	5 Pfennig, KM 142	1928	0	35	
1135	Danmark	2 krone. Chr. IX 25 års regeringsjubilæum	1888	01	175	
1136	-	2 krone. Chr. IX Guldbryllup	1892	01-1+	150	
1137	-	2 kr. Chr. X og Alexandrines Sølvbryllup	1923	1+	90	
1138	-	2 Kr. Chr. X 60 års fødselsdag	1930	1+	90	
1139	-	2 Krone Prinsesse Margrethes 18 års fødselsdag	1958	0	100	
1140	England	Penny Farthing i gul ramme udført som Vælte Peter			75	

Lot nr.	Land	Beskrivelse	År	Kvalitet	Limit	Pris
HBM 1141	Danmark	25 øre	1907	1+	50	
1142	-	25 øre	1894	1	50	
1143	-	25 øre	1918	1++/01	25	
1144	-	25 øre	1921	1+	20	
1145	-	1 Krone, sølv	1876	1/1-	30	
1146	-	1 Krone, sølv	1892	1+	150	
1147	-	1 Krone, sølv	1898	1	200	
1148	-	½ skilling	1719	1+	40	
1149	-	5 øre	1874	1++	100	
1150	-	5 øre	1919	01	25	
1151	-	2 øre	1914	01	20	
1152	-	10 øre, sølv	1874	1+	140	
1153	-	1 øre	1876	1+	4500	
1154 MBM	Danmark	2 R.B.S. 19-H 34, sølv	1836	1++	175	
1155	Trankebar	4 Kas, Chr. VI, Sieg 59	u. år		30	
1156	-	4 Kas, Chr. VII, Sieg 78.1	177?		40	
1157	D.V.I.	1 cent, Sieg 15	1860	1+	120	
1158		1 cent, Sieg 20	1878	1+	75	
1159	-	2 skilling, Sieg 11.3, sølv	1848	1- plet	35	
1160	-	2 skilling, Sieg 11.2, sølv	1847	1+	180	

Tidligere opnåede auktionspriser i 2026

2. februar		16. februar		2. marts	
Lot nr.	Pris	Lot nr.	Pris	Lot nr.	Pris
721	14	761	1600	811	30
722	6	762	5050	818	100
723	16	764	210	819	65
724	800	765	150	821	65
725	150	766	450	822	55
726	31	769	40	823	56
730	130	770	30	824	56
731	130	771	175	825	60
732	140	772	55	826	22
733	40	773	27	827	20
734	15	774	20	828	20
735	20	775	460	829	42
736	10	776	75	830	18
738	15	780	100	831	36
740	5	781	60	832	125
741	12	782	50	833	170
742	32	786	15	834	150
743	40	789	80	837	80
744	150	790	15	840	55
747	300	792	250		
748	70	793	10		
749	1000	794	20		
751	100	795	6		
755	65	796	10		
756	2000	797	20		
757	100				
758	250				
759	420				
760	800				

Møntklubbens Bestyrelse

Formand: Helge Bojsen-Møller 40 45 85 05
e:mail: helge.moenten10@gmail.com

Kasserer: Leif Poulsen 40 42 26 75
Sparekassen Sjælland konto nr. 0523 132374

Ordinære medlemmer:

Sven Åbjerg 60 60 02 70

Ole Nilsson 24 20 65 21 e:mail: olenil@live.dk

John F. Nielsen 40 29 52 83 e:mail: jfniesen02@gmail.com

Peter B. Johansen 28 83 16 92

Redaktør: Peter B. Johansen e:mail: peterbygballer@yahoo.dk

Indbetaling af kontingent p.t. kr. 125 kan foretages til Møntens konto i Sparekassen Sjælland, se ovenfor, MobilePay 40 42 26 75 eller direkte til kassereren på klubaftener.

Anvisningssalg: Ved hvert medlemsmøde udbydes et antal numismatiske objekter ved auktion. Lister over auktionsemner og datoer findes inde i klubbladet. Billeder er up-loaded til foreningen hjemmeside. Eftersyn finder sted umiddelbart ved mødets start, og det er kun fuldgældige medlemmer, der kan byde på foreningens auktioner. Det er ikke tilladt at byde på egne lots.

Ved hammerslag betaler køber 2 kr./lot og sælger afkræves et auktionsgebyr til foreningen på 5%, dog højst 200 kr/lot. Købte og solgte emner afregnes direkte med kassereren efter auktionen, eller efter aftale.

Brevbud modtages ved indtelefonering til formanden.

Rigtige besvarelser i klubmesterskabet 2026

16. februar:	A) 1, B) 2, C) 2
2. marts:	udskudt
16. marts:	A) 3, B) 2, C) 3
20. april:	A) 2, B) 3, C) 1
4. maj:	udskudt
18. maj:	A) 3, B) 2, C) 2

Foreningen søger mønter, medaljer, pengesedler, poletter, spillemærker, litteratur og andet numismatisk materiale til vores kommende auktioner. Klik ind på foreningens hjemmeside via nedenstående link og udfyld formularen, som du finder under 'Mønter søges'. Du behøver ikke være medlem af vores forening.

frederikssund-moent.com

Scan QR koden nedenfor med din mobiltelefon og kom direkte ind på Møntens hjemmeside

